

На особливу увагу заслуговують підрозділи «Формулювання опису таблеток за результатами морфологічного дослідження» та «Формулювання висновків за результатами морфологічного дослідження таблеток», у яких наведено приклади опису й вірогідні форми формулювання висновків в експертній роботі.

Запровадження у практичну діяльність науково-методичних рекомендацій «Особливості морфологічного дослідження таблетованих форм лікарських засобів» дасть змогу розширити можливості судових експертів під час опису та групування таблетованих лікарських форм.

О. О. Шушко,

кандидат економічних наук, завідувач відділу товарознавчих, гемологічних, економічних, будівельних, земельних досліджень та оціночної діяльності Запорізького НДЕКЦ МВС України, м. Запоріжжя, Україна,
e-mail: olga.shyshko@ukr.net

ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ ПЕРЕВІРКИ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ

Анотація. Висвітлено особливості проведення судових економічних експертиз за матеріалами документальної перевірки податкових органів.

Ключові слова: *судова економічна експертиза, контролюючі органи, акти документальних перевірок.*

Abstract. *Features of conducting a forensic economic analysis of the materials of documentary verification of tax authorities are highlighted.*

Keywords: *forensic economic analysis, controlling bodies, acts of documentary inspections.*

Аннотация. *Освещены особенности проведения судебных экономических экспертиз по материалам документальной проверки налоговыми органами.*

Ключевые слова: *судебная экономическая экспертиза, контролирующие органы, акты документальных проверок.*

Серед економічних злочинів особливе місце посідають злочини у сфері оподаткування. Це — приховування прибутків, ухиляння від сплати податків, що тягне за собою недоотримання коштів державою для виконання своїх функцій. Тому судово-економічна експертиза у справах, пов'язаних з ухилянням від сплати податків, потребує особливої уваги, а також суттєвих витрат часу та грошових коштів [1].

Ревізори податкових інспекцій проводять планові та позапланові документальні перевірки фізичних осіб-підприємців і юридичних осіб з метою здійснення контролю за дотриманням податкового законодавства, правильною обчислення, повнотою та своєчасністю сплати до бюджетів, державних цільових фондів податків і зборів (обов'язкових платежів).

Під час проведення планової (позапланової) документальної перевірки ревізори податкових інспекцій перевіряють договори, первинні документи, зведені регістри, головні книги, звіти підприємств та інші документи.

Крім цього, відповідно до Податкового кодексу України [2] контролюючі органи мають право, зокрема:

- проводити відповідно до законодавства перевірки і звірки платників податків (крім Національного

Список використаних джерел

1. Moffat A. C., Osselton M. D., Widdop B. Clarke's Analis of Drugs and Poisons. 3rd Ed. London : Pharmaceutical Press, 2014. Pp. 198, 219—228.
2. Ofner Clyde M., Klech-Gelotte Cathy M. Gels and jellies // Encyclopedia of Pharmaceutical Technology. 2nd Ed. Ed. by J. Swarbrick and J. C. Boylan, 2002.
3. Рекомендательные методы барбитуратных производных находящихся под. международным контролем. Руководство для национальных лабораторий экспертизы наркотиков. Вена ; ST/NAR/18 ; ООН ; Нью-Йорк, 2000. Ст. 13.
4. Рекомендательные методы анализа метаквалона и меквалона. Руководство для национальных лабораторий экспертизы наркотиков. Вена ; ST/NAR/15 ; ООН ; Нью-Йорк, 2005. Ст. 9.

банку України), зокрема після проведення процедур митного контролю і/або митного оформлення;

- отримувати безоплатно від платників податків, а також від установ Нацбанку України, банків та інших фінансових установ довідки і/або копії документів про наявність банківських рахунків, а на підставі рішення суду — інформацію про обсяг та обіг коштів на рахунках, зокрема про ненадходження в обумовлені строки валютної виручки від суб'єктів господарювання, інформацію про договори боржника про зберігання цінностей або надання боржникові в майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа, що охороняється банком;
- отримувати від платників податків, платників єдиного внеску й надавати у межах, передбачених законом, документи в електронному вигляді;
- вимагати під час проведення перевірок від платників податків, яких перевіряють, проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки;
- доступу під час проведення перевірок до територій, приміщень (крім житла громадян) та іншого майна, що використовуються для провадження господарської діяльності і/або є об'єктами оподаткування, або використовуються для отримання доходів (прибутку), або пов'язані з іншими об'єктами оподаткування і/або можуть бути джерелом погашення податкового боргу;
- одержувати безоплатно від органів статистики дані, необхідні для використання у проведенні аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, установ, організацій усіх форм власності;
- користуватися інформаційними базами даних державних органів, державними, зокрема урядовими, системами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку й іншими технічними засобами відповідно до закону;

- під час проведення перевірки та розгляду результатів перевірки отримувати письмові пояснення від посадових (службових) осіб з питань, що стосуються предмета перевірки, та їх документальне підтвердження;
- одержувати безоплатно в обумовленому порядку від державних органів і органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб, платників податків інформацію, документи і матеріали, що стосуються обліку й адміністрування мита, акцизного податку, податку на додану вартість, інших податків, які (відповідно до податкового, митного та іншого законодавства) справляються у зв'язку із ввезенням (пересиланням) товарів на митну територію України чи територію вільної митної зони або вивезенням (пересиланням) товарів з митної території України чи території вільної митної зони.

Із метою документального підтвердження висновків актів документальних перевірок підприємств, складених податковими органами, слідчі органи призначають судово-економічну експертизу.

Судово-економічна експертиза належить до найпоширеніших видів судових експертиз: її застосовують під час розслідування та розкриття кримінальних і цивільних справ, коли виникають питання, для розв'язання яких

необхідні спеціальні знання з бухгалтерського обліку й аналізу господарської діяльності [3].

Під час проведення судово-економічної експертизи судові експерти досліджують акт документальної перевірки, усі первинні й інші документи, що підтверджують порушення, визначені податковими органами. Проте, на відміну від податкових органів, права судового експерта обмежено наданими на експертизу документами, або документами, які надають слідчі органи за клопотанням судового експерта, оскільки самостійно збирати необхідні документи для проведення експертизи експертові заборонено законодавством.

Отже, зважаючи на розширені права податкових органів відповідно до податкового законодавства України, для документального підтвердження судово-економічної експертизою порушень законодавства, зазначених в акті перевірки, перевірка податковими органами має бути повною, детальною, обґрунтованою та містити документи, які підтверджують встановлені порушення.

Список використаних джерел

1. Мумінова-Савіна Г. Г. Судово-бухгалтерська експертиза : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. Київ : КНЕУ, 2004. 268 с.
2. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 08.02.2021).
3. Камлик М. І. Судова бухгалтерія : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Атіка, 2001. 376 с.

І. І. Юнку,

провідний юрисконсульт Одеського НДІСЕ, аспірант Одеського державного університету внутрішніх справ,
м. Одеса, Україна,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0560-1329>, e-mail: lawyerondise@gmail.com

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ, ЯКІ ВИНИКАЮТЬ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Анотація. Статтю присвячено розмежуванню понять «судової експертизи» та «експертного дослідження»; визначено поняття предмета та об'єкта судової експертизи; розглянуто основні проблеми призначення експертизи, правовий статус експерта та спеціаліста, доказування й висновку експерта.

Ключові слова: судова експертиза, експертне дослідження, предмет судової експертизи, об'єкт судової експертизи, висновок експерта.

Abstract. An article devoted to the distinction between the concepts of «forensic examination» and «expert examination»; delimitation of the concept of subjects and object of forensic examination; review of the main problems of appointment of examinations, legal status of experts and specialists, proof, expert opinion.

Keywords: forensic examination, expert research, subject of forensic examination, object of forensic examination, expert opinion.

Аннотация. Статья посвящена разграничению понятий «судебной экспертизы» и «экспертного исследования»; определены понятия предмета и объекта судебной экспертизы; рассмотрены основные проблемы назначения экспертизы, правового статуса эксперта и специалиста, доказывания и заключения эксперта.

Ключевые слова: судебная экспертиза, экспертное исследование, предмет судебной экспертизы, объект судебной экспертизы, заключение эксперта.

Із народженням і становленням цивільного судочинства постала гостра необхідність в широкому використанні різноманітних засобів доказування, серед котрих одну з найважливіших ролей відіграє судова експертиза, яка призначається у спорах у сфері цивільних правовідносин, вирішення яких складає компетенцію цивільних судів. Судова експертиза є однією із важливих складових юридичних знань, адже лише вона дає можливість встановити опосередкованим шляхом нові факти, які недоступні для безпосереднього пізнання та з якими норми матеріального права пов'язують виникнення, зміну та припинення правовідносин.

Інститут судової експертизи — невід'ємна частина цивільного процесуального законодавства України, він відіграє суттєву роль у вирішенні завдань, які стоять перед цивільним судочинством. До них належать захист порушених або таких, що оспорюють, прав, свобод і охоронюваних законом інтересів громадян, організацій та їх об'єднань, а також охорона державних і суспільних інтересів, попередження цивільних правопорушень. Проблеми цивільного процесу знаходять своє відображення